

## Plagiaat is niet altijd bewust

08-05-2007

Pag. 6

**'Veel gevallen van plagiaat in thesissen hebben te maken met een gebrek aan informatie.' Dat zeggen studentenvertegenwoordigers. Maar ook kwaad opzet onder de studenten neemt toe. 'Het internet is een eindeloze bron van informatie.'**

'Docenten moeten het goede voorbeeld geven in eigen werk'

Van onze redacteurs Pieter Lesaffer Yves Delepeleire BRUSSEL 'Sommige studenten vielen uit de lucht toen ik hen erop wees dat ze plagiaat hadden gepleegd', getuigt Raphaël Ingelbien, docent aan de KU Leuven. Zijn vakgebied is Engelse literatuur, 'een richting die zich uitstekend leent tot plagiaat'. Ingelbien kan sinds vorig jaar een beroep doen op het Amerikaanse informatiesysteem turnitin, dat thesissen screent op plagiaat. Ook in Gent loopt met een gelijkaardige detectiesoftware sinds kort een proefproject (zie bladzijde 1). 'Wanneer ik vermoed dat de student uit een ander werk kopieert, geef ik in de eerste plaats een gedeelte van het bewuste fragment in Google in. Het internet vergemakkelijkt niet alleen het plagiaat, maar ook de controle daarop. En als ik via internet niet bij de oorspronkelijke bron terechtkom, doe ik een beroep op het nieuwe systeem', aldus Ingelbien. Bij zijn strijd tegen het plagiaat stelt de docent vast dat sommige studenten zich er niet van bewust zijn dat ze plagiaat hebben gepleegd. 'Ze hebben het internet geraadpleegd, notities gemaakt en die verwerkt in hun thesis. Onbewust verschijnen daardoor letterlijk dezelfde zinnen in hun eigen tekst.' Al is er natuurlijk ook de kwade opzet. 'Vorig jaar heb ik meegemaakt dat een student een volledig boek had overgenomen. Die is uiteraard streng bestraft', zegt Toon Boon, juridisch adviseur van de KU Leuven. Buitenlandse studies hebben het over twintig tot dertig procent van de thesissen waarin sprake is van een vorm van plagiaat. Volgens Freddy Mortier, decaan van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte aan de UGent, is dat een overschatting. Jaarlijks worden wel enkele tientallen studenten betrapt. 'Maar het gaat zeker niet om tien procent van het totale aantal studenten, zoals je vaak leest', aldus Mortier. Ook Ingelbien vermoedt dat het nog meevalt. In de Engelse letterkunde van de KU Leuven bijvoorbeeld worden jaarlijks één tot drie gevallen van plagiaat blootgelegd op zo'n 150 studenten. Vooral de stijlbreuken in de tekst zetten de docenten op het spoor. 'Wanneer je in een middelmatige thesis plots op een heel mooie zin botst, dan is dat verdacht. Soms is een volledige paragraaf overgenomen. De slimmeriken veranderen daarin dan één of twee woorden. Het voordeel van ons nieuwe systeem is dat we ook die fragmenten eruit halen.' Onraad ruikt de docent Engelse literatuur ook wanneer 'de student een interessante analyse geeft, maar die helemaal geen antwoord is op de vragen die de thesis stelt.' Dergelijke gevallen van kwade wil blijven op harde sancties botsen. Maar voor de studenten die onwetend plagiaat hebben gepleegd, is er voor Ingelbien maar één goede oplossing: meer informatie (zie ook hiernaast). Daarom krijgen zijn studenten voortaan vanaf het eerste jaar informatie over omgaan met bronnen. Daarmee antwoordt hij op de grootste zorg van de studentenvereniging. 'Louter repressief optreden is niet rechtvaardig, want veel studenten kennen de regels niet', aldus de voorzitter van de Leuvense studentenraad Loko, Frederiek Vermeulen. 'Daarom is het goed dat de universiteit de studenten gaat sensibiliseren.' Maar er zijn volgens de studentenvertegenwoordiger nog andere manieren om plagiaat in te dijken. 'Professoren zouden zelf in hun cursussen wat consequenter met hun bronnen mogen omgaan', aldus Vermeulen. 'Nu is dat veel te weinig het geval. En dat creëert een cultuur van nonchalance wanneer het op bronnenvermelding aankomt.' Zijn collega aan de Universiteit Gent, Stijn Baert, beaamt dat de proffen een grote verantwoordelijkheid hebben. 'Zo stellen wij bijvoorbeeld vast dat docenten in hun eigen wetenschappelijk werk delen van thesissen overnemen, zonder vermelding van de studenten die ze hebben gemaakt.' De betere screening is voor de beide studentenvertegenwoordigers een goede zaak. 'Tegenover studenten die maandenlang hard aan hun thesis werken, is het een goede zaak dat de fraudeurs worden betrapt', aldus Baert.

dey

© 2007 Vlaamse Uitgeversmaatschappij NV



Antwerpen

## Universiteit screent thesissen op plagiaat

08-05-2007

Pag. 1

**De universiteiten van Gent en Leuven willen vanaf volgend academiejaar in alle faculteiten met een ingenieus softwaresysteem de eindverhandelingen van hun studenten op plagiaat screenen.**

'Het moet in de eerste plaats ontradend werken'

Van onze redacteur Yves Delepeleire BRUSSEL De Universiteit Gent test momenteel op de faculteit Letteren en Wijsbegeerte een softwaresysteem van het Nederlandse bedrijf Ephorus dat de eindwerken van de studenten kan screenen op fraude en plagiaat. Op de KU Leuven loopt al anderhalf jaar een proefproject met de detectiesoftware van het Amerikaanse turnitin in enkele Engelstalige master na master-opleidingen. Als beide projecten positief worden geëvalueerd, willen Gent en Leuven het systeem vanaf volgend academiejaar op alle faculteiten invoeren. Daarvoor zullen alle studenten hun thesis voortaan digitaal moeten afleveren. De docenten laden die in de software in, die het werk van de student automatisch met alle openbare documenten op het internet screent aan de hand van woordcombinaties of zelfs volledige teksten, alsook met de eigen databank van thesissen. Het softwaresysteem is nodig omdat studenten via het net vandaag veel meer mogelijkheden hebben om te frauderen. Toch willen beide universiteiten het plagiaatprobleem niet overschatten. Jaarlijks worden wel enkele tientallen studenten betrapt. 'Maar het gaat zeker niet om tien procent van het totale aantal studenten, zoals je vaak leest', zegt Freddy Mortier, decaan van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte in Gent. Zowel Gent als Leuven benadrukt dat het niet de bedoeling is om repressief te werken en zoveel mogelijk frauderende studenten te klissen. Leuven zal overigens alleen steekproefgewijs werken. 'Het moet in de eerste plaats ontradend werken', zegt Toon Boon, juridisch adviseur van de KU Leuven. 'Wij hopen dat het de studenten aanzet tot voorzichtigheid en het aantal fraudegevallen daardoor automatisch daalt. Is dat niet het geval, dan geeft de software ons een hard bewijs. Professoren hebben nu vaak het gevoel dat de student fraudeert, maar kunnen dat niet hard maken.' De Universiteit Gent voert het screeningsysteem in nadat visitatiecommissies er herhaaldelijk op hadden gewezen dat de universiteit geen beleid had met betrekking tot plagiaat. Volgens Leuven beantwoordt het systeem ook aan de nieuwe onderwijsvorm waarbij de student niet meer alleen lessen ex cathedra volgt en een examen aflegt, maar permanent wordt geëvalueerd op basis van taken en verhandelingen. 'Wij willen niet evalueren op na-aapwerk, maar op creativiteit en originaliteit.' Beide softwaresystemen zijn niet feilloos. Met alle teksten die auteursrechtelijk beschermd zijn en niet op het net staan, kan niet vergeleken worden. Ook vertalingen zijn onmogelijk op te sporen. Bovendien wijst de software alleen potentiële fraudeurs aan. 'Het blijft aan de docent om na te gaan of de tekstdelen, die het softwaresysteem herkent, effectief fraude zijn. Als de tekst correct naar de bron verwijst, is er uiteraard geen probleem', aldus Mortier. Alle studenten moeten schriftelijke toestemming geven om hun thesis door het softwaresysteem te laten controleren en in de centrale databank te laten opslaan. 'Het is niet zo slim als de studenten dat weigeren', waarschuwt Freddy Mortier. 'Dan zullen de professoren hun werk zeker dubbel controleren.' De Universiteit Antwerpen gebruikt al enkele jaren het softwareprogramma turnitin op de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen, maar heeft geen plannen om het te veralgemenen. Ombudsman Patrick Cras pleit meer voor een preventieve aanpak en opvoeding van de student. De Vrije Universiteit Brussel en Universiteit Hasselt hebben nog geen plannen om de detectiesoftware aan te schaffen. Blz. 6

dey

© 2007 Vlaamse Uitgeversmaatschappij NV

